

SVERIGES EKOKOMMUNER

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Verksamhetsberättelse 2020

Sveriges Ekokommuner, har till ändamål att vara ett nätverk av kommuner och regioner för kunskaps- och erfarenhetsutbyte i arbetet för att främja utvecklingen mot ett långsiktigt hållbart samhälle, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Arbetet ska bygga på en ekologisk grundsyn där livsmiljön ger människor möjlighet att uppnå en hög livskvalité och god hälsa.

Styrelsen vill beskriva året i Sveriges Ekokommuner genom att avge följande verksamhetsberättelse.

Pandemin

Den världsomfattande pandemin av Covid 19 som började få effekt i början av mars kom att påverka mycket under året. Bland annat hölls samtliga möten inom föreningen via internet.

Medlemmar

Antalet medlemmar var vid årets slut 111. Ljusdal är ny medlem och Sotenäs är ny observatör.

Kansliet

Den totala kansliresursen för Sekoms del motsvarar ca en heltidstjänst. Föreningens allmänna kanslifunktion har under året skötts av Karlskrona kommun genom samordnare Kenneth Gyllensting och kommunens ekonomifunktion med motsvarande 50 % tjänst. Borås Stad ansvarar för föreningens kommunikation via kommunikatör Caroline Stenvall med motsvarande 30 % tjänst. Ordförande Ellinor Avsan har därutöver fungerat som arbetande ordförande motsvarande ungefär 10 % tjänst.

Styrelsen

Styrelsen som valdes vid föreningens årsmöte 14 maj (digitalt) har haft följande sammansättning:

Ordinarie styrelseledamöter:

Norrland

Maritha Meethz (S), Luleå

Kjell Bergkvist (C), Sundsvall

Kristin Ögren (S), Örnsköldsvik

Svealand

Arne Jonsson (C), Eskilstuna

Stefan Björnmalm (C), Trosa

Ellinor Avsan (M), Värmdö, ordförande

Götaland

Mona Forsberg (S), Jönköping

Magnus Larsson (C), Karlskrona, vice ordförande

Jan-Åke Larsson (S), Eslöv

Ersättare

Sven Nordlund (MP), Kalix

Kenneth Hällbom (MP), Enköping

Anna Bodjo (MP), Västervik

Styrelsen har haft fem sammanträden under året, samtliga har varit webbmöten. Två möten för strategiska verksamhetsplanering har varit tillsammans med expertgruppen.

Expertgruppen

Föreningen har en särskild grupp tjänstepersoner som utses av styrelsen och som fungerar som beredande organ och bollplank för styrelsen. Under året har gruppen bestått av:

Wolfgang Mehl, Jokkmokk (slutade i samband med årsmötet)

Lena Bengtén, Luleå

Camilla Wester, Enköping

Marie Brandt, Eslöv

Åsa Terent, Hudiksvall

Linda Corneliusson Linde, Falkenberg

Jonas Edin, Lerum

Expertgruppen har haft två sammanträden tillsammans med styrelsen, däremellan har ärenden beretts via webbmöten och mail.

Valberedningen

Valberedningen som valdes vid årsmötet har bestått av:

Camilla Wester, Enköping (sammanställande)

Sara Chlot, Boden

Marie Brandt, Eslöv

Årsmöte, jubileumskonferens och höstmöte

I början på året var det inplanerat att Sekom skulle fira 25-årsjubileum i samband med årskonferensen med årsmöte den 13-14 maj i Sundsvall. Det var också inplanerat en gemensam workshop med etiopiska och svenska ekokommuner kring vad vi kan lära av varandra.

På grund av coronaviruset och pandemin så valde vi att ställa om och flyttade själva jubileumskonferensen i Sundsvall till 1-2 oktober 2020 och vi höll vårt årsmöte istället som ett digitalt möte online 14 maj 2020. Detta blev det 25:e (!) årsmötet för Sekom.

Det var 107 personer anmälda till det digitala årsmötet. Vi var 90 personer som deltog - där 61 % var tjänstepersoner och 39 % var politiker. 60 % av deltagarna hade deltagit på tidigare årsmöten, vilket innebär att 40 % deltog på Sekoms årsmöte för första gången.

Lars Thunberg (ordförande i Sveriges Ekokommuner 2001-2015) höll en kort inledning där han kort introducerade Sekom med en kort tillbakablick på nätverket och föreningen, förklarade medlemsnyttan och berättade om Sekom i världen innan själva årsmötet började.

Tidigt under hösten konstaterade vi att det kommer att bli svårt att anordna en pandemisäker konferens och valde då att flytta konferensen till 2021 istället. Istället anordnade vi ett kostnadsfritt digitalt höstmöte fredagen 2 oktober. På höstmötet hade vi följande uppskattade föreläsningar:

- Jonas Frykman, ordförande för SIS tekniska kommitté för "Hållbara städer och samhällen" (TK 588), berättade om det pågående arbetet med att omsätta Agenda 2030 i praktisk handling i kommuner och regioner
- Lennart Balk, professor vid Institutionen för miljövetenskap på Stockholms Universitet, förklarade vad som händer med Östersjön. Han har i flera decennier tittat på hur torsken tillsammans med andra djurarter inte har tillräckligt med tiamin (vitamin B1) i sig.

- Pär Dahlheim, VD för Svenskt vatten, belyste vikten av vattnet som resurs och hur vi löser problemet med sjunkande grundvatten och ökande kvalitetsproblem
- Dennis Wiström, kommunagronom och projektledare i ekokommunen Västervik, pratade om övergödning som resurs
- Niklas Wennberg, verksamhetsledare för Pond/Stadsjord, berättade om Ponds anläggningar i Västsverige och förklarar varför alla kommuner bör fundera över vattenbruk.

Gröna Nyckeltal

Föreningens samarbete med Miljöbarometern resulterade i att årets tolv gröna nyckeltal samlades in och presenterades överskådligt på hemsidan.

En revidering av nyckeltalen har inletts med en enkät till tjänstekontakterna för att få kommentarer och förslag.

Information och marknadsföring

10 nyhetsbrev med information om föreningen och medlemmarnas arbete har skickats ut under året. För att bli mer effektiv på omvärldsbevakning samt att sprida goda idéer i och utanför nätverket så håller föreningen en nyhetstjänst som ser till att det alltid finns aktuella relevanta nyheter från medlemmarna på förstasidan av Sekoms webbplats.

Sveriges Ekokommuner startade också i maj ett arbete med att göra en medlemstidning - både i tryckt form och en digital interaktiv version. Tyvärr påverkade pandemin kraftigt de planerade ledtiderna i framtagningen av tidningen så att den inte hann bli färdig under 2020 (tidningen lanserades 21 januari 2021 och en tryckt version skickades också ut till alla Sveriges regioner och kommuner). En stor tryckt upplaga var också planerad använda på olika event, seminarium med mera för att sprida information om föreningen och våra medlemmars hållbarhetsarbete.

Sekom hade också 5 stycken webinarier (som även finns på vår YouTube-kanal); Ekokommunarbete i Etiopien, Hållbar kommun- och regionsutveckling, Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030, Framtidens belysning, samt Att koldioxidbudgetera på kommunal nivå.

Sekom har en sida på Facebook @sverigesekokommuner där vi informerar om aktiviteter i föreningen och hos medlemmarna. Följarna på sidan visar en stigande trend, från 1311 första januari till 1457 sista december. Föreningens kontaktpersoner har också en så kallad privat grupp på Facebook, Sekom Forum (som man får ansöka om tillträde till) med 134 medlemmar. Sekom har också ett Twitterkonto @ekokommun där antalet följare är 600 st. Föreningens nystartade YouTube-kanal <https://www.youtube.com/channel/UC1RMo6l6--l8v92ut7qyz5A>, där vi numera visar och lagrar våra webinarier och filmer, har 27 prenumeranter.

En uppdaterad version av föreningens Powerpoint-presentation har tagits fram för att kunna användas av den som vill presentera föreningens arbete. Kan laddas ner via vår webbplats.

Sekom hade med en helsida i kampanjen Kommuner i framkant i en bilaga i Svenska Dagbladet i februari. Sekom var också med i kampanjen Den Globala utmaningens webbplattform och kanaler (pågick dec 2019 till maj 2020) som lanserades med en kvartsida på första uppslaget i en bilaga i Svenska Dagbladet. Ytterligare ett flertal mindre annonser infördes under året i relevanta tidningar och webbplattnar.

En artikel om etiopiska ekokommuner med särskilt fokus på avfallsfrågor fanns med i nr 4 2020 av Avfall&Miljö (sid 40-41): https://ebooks.exakta.se/avfall_sverige/2020/2004/

Den internationella konferensen Nordic Smart Cities 2020 (som Sekom var stödjande partner till) blev framflyttad till 3-4 september och digital. Där presenterades Sekom i samband med att Ellinor Avsan höll i en presentation och workshop kring hur man kan använda den nya kommande standarden för Agenda 2030 för smarta och miljövänliga städer.

Sveriges Ekokommuner har en permanent utställning på Ekocentrum i Göteborg.

Deltagande i SIS Tekniska Kommitté 588 ”Hållbara städer och samhällen”

Sveriges Ekokommuner har under året fortsatt att engagera sig i kommitténs arbete och framför allt i revideringen av SS 854 000:2014 ”Styrning och ledning för hållbar utveckling i kommuner och regioner – Vägledning för genomförandet av FN:s Agenda 2030”. Revideringen utförs av kommitténs arbetsgrupp 3 där Sekoms ordförande Ellinor Avsan är ordförande, och skall vara klar under första halvåret 2021.

Samarbete med andra nationella organisationer

Sekom var med och grundade föreningen Refarm 2030 år 2016. Syftet med Refarm 2030 var att verka för att öka Sveriges självförsörjningsgrad genom att utveckla innovativa, miljövänliga, sätt att producera mat. Samtidigt beräknas många nya gröna jobb skapas. Refarm 2030 och Miljö Linné har slagits samman till en organisation (Refarm Linné). Sekom håller kontakten med föreningen, men har lämnat det aktiva arbetet i styrelsen.

Samarbetet med institutionen för strategisk hållbar utveckling vid Blekinge Tekniska Högskola har fortsatt att utvecklas och det gemensamma doktorandprojektet ”Hållbar kommun- och regionsutveckling” har löpt vidare under året. En licentiatuppsats med titeln ”Introductory methodological support for cross-sectoral municipal and regional strategic work for sustainability” försvarades av Lisa Wälitalo 11 december. Uppsatsen finns tillgänglig på <http://bth.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1478974>. Projektet fortsätter nu in i fas två där konkreta verktyg ska utvecklas.

Sekoms samordnare har representerat föreningen i länsstyrelsernas nationella referensgrupp för kommunstöd och miljömål. Det har bland annat inneburit arbete med uppdateringen av ”Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030”. Sekom hade ett medlemswebbinarium om vägledningen 29 maj.

Sekom har dessutom deltagit i referensgruppen till projektet PROCEED (drivet av RISE) som syftar till att utveckla innovativa metoder för miljövänlig upphandling.

Sekom är också via sin ordförande representerade i styrgruppen för Green Key och juryn för Blå Flagg.

Internationellt arbete

Ända sedan det första internationella ekokommunmötet hölls i Helsingborg 2008 har Sekom försökt underlätta för ett världsomspännande kontaktnät mellan ekokommuner. Under 2020 har den pågående pandemin gjort att studiebesök från internationella ekokommuner har uteblivit.

Under året har en arbetsgrupp för internationella frågor bildats. Den består av Sekoms ordförande Ellinor Avsan, samordnare Kenneth Gyllensting, styrelseledamot Sven Nordlund,

styrelseledamot Anna Bodjo samt adjungerade Tommy Lindström, Energikontor Sydost och Torbjörn Lahti, Sustainable Sweden Association.

Efter många års förberedelse av Sustainable Sweden Development Ethiopias ekokommunprojekt i Etiopien (med finansiering från Etiopiska staten, SIDA och UN Habitat) hölls den första inledande processledarutbildningen 17-21 februari i Mekele, Tigray. Deltog gjorde ett 40-tal kontaktpersoner från 20 etiopiska ekokommuner och regioner. Dock har pandemin som tog fart i mars samt stridigheter mellan Nationalregeringen och Tigrayprovinsen satt utvecklingen på paus. Från Sekom deltog Kenneth Gyllensting (Sekom/Karlskrona) och Christina Snell-Lumio (Övertorneå).

Det internationella samarbetet under 2020 med Chile och Argentina kan sammanfattas med ett ord, karantän. Båda länderna har i omgångar varit helt nedstängda, Chile dessutom drabbat av en ökad social oro och protester. Trots detta har vi haft ett antal webbmöten med den Argentinska föreningen för klimatkommuner (RAMCC) med erfarenhetsutbyte om hur kommuner kan stötta lokala företag genom vägledning för energieffektivisering. Det är också planerat en kommande webutbildning under 2021 om ”gröna jobb”. Kursen består av ca 20 lektioner och ska ge vägledning för kommuner hur de kan bidra till att skapa nya hållbara arbetstillfällen. Sekom har blivit inbjudna att hålla tre av kursavsnitten med goda exempel från Svenska ekokommuner inom avfallshantering, energiomställning och exempel på gröna arbetstillfällen (vindkraft, solenergi, biogas m.m.). Kursen arrangeras av RAMCC i samarbete med Sekom och Universitet i Argentina och Paraguay. Sekom representeras i samarbetet av Tommy Lindström (helt ideellt) från den internationella arbetsgruppen.

Sekom är medlem som ”Local Government Organisation” i den internationella miljökommunföreningen ICLEI.

Ekonomi

Medlemsavgiften är 4.000 kr i fast avgift och 30 öre per invånare med ett tak på 150.000 invånare. Det ekonomiska resultatet för verksamhetsåret 2020 blev positivt med ett överskott på 156 677 kronor.

Framtiden

Styrelsen för Sveriges Ekokommuner ser fram emot ett nytt verksamhetsår där vi utifrån egen kraft och fördjupat samarbete med nationella och internationella organisationer ytterligare kan stärka vårt nätverk och flytta fram våra positioner.

Med ett starkt engagemang från medlemskommunerna, såväl från politiker som från tjänstemän, utvecklar vi vårt nätverk till det vi vill – om vi alla tar ansvar för helheten.

Värmdö den 22 mars 2021

För styrelsen i Sveriges Ekokommuner

Ellinor Avsan
Ordförande